

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania E.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Częstochowie
o odsetki od zasiłku macierzyńskiego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 września 2025 r.,
zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie
z dnia 11 kwietnia 2025 r., sygn. akt IV Ua 19/24,

oddala zażalenie.

[A.P.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2025 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie -
w sprawie z odwołania E.K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych,
Oddziałowi w Częstochowie - odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonej.

Sąd ten wskazał, że decyzją z dnia 8 września 2023 r. organ rentowy
odmówił odwołującej się prawa do odsetek od zasiłku macierzyńskiego od dnia
31 stycznia 2020 r. do dnia 28 stycznia 2021 r. Z decyzją nie zgodziła się
ubezpieczona i wniosła odwołanie. Zarządzeniem Przewodniczącego VII Wydziału
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia
13 listopada 2023 r. sprawa została zarejestrowana po sygnaturą VII U 313/23 i
skierowana do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Sąd Rejonowy

wyrokiem z dnia 13 marca 2024 r. oddalił odwołanie. Apelację złożyła ubezpieczona wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia 15.000 zł. Sąd Okręgowy w Częstochowie, po rozpoznaniu sprawy w postępowaniu uproszczonym, wyrokiem z dnia 18 listopada 2024 r., w sprawie IV Ua 19/24, oddalił apelację skarżącej. Pełnomocnik odwołującej się w dniu 27 marca 2025 r. wniósł skargę kasacyjną, wartość przedmiotu zaskarżenia określił na 15.000 zł.

Mając na uwadze przedstawione zdarzenia procesowe, Sąd drugiej instancji podniósł, że zgodnie z art. 398⁶ § 2 pkt 3 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach rozpoznanych w postępowaniu uproszczonym, a zatem zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna odwołującej się jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu.

Sąd Okręgowy podkreślił, że sprawa zgodnie z pkt 7 zarządzenia wstępnego (k.1 akt) została zakwalifikowana do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym, co zostało dodatkowo uwidocznione na okładce akt sprawy w trybie § 93 ust. 4 w zw. z § 242 ust. 2 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Spr. z 2019 r., poz. 138 ze zm.). W trybie uproszczonym procedowana była zarówno przed sądem pierwszej instancji, jak i przed sądem drugiej instancji, a zatem nie przysługuje od wydanego wyroku skarga kasacyjna. Sąd odwoławczy zwrócił uwagę na kolizję między art. 398² § 1 k.p.c. (statuującym niedopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, gdzie wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł.), a art. 505¹ § 1 k.p.c. (dopuszczającym postępowanie uproszczone w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 20.000 zł.). Zdaniem Sądu odwoławczego pierwszeństwo należy przyznać przepisowi wykluczającemu dopuszczalność skargi kasacyjnej w postępowaniu uproszczonym nawet jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przekracza 10.000 zł. Analogiczny pogląd zaprezentował Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2024 r., II UZ 74/23 (LEX nr 3728145). W orzeczeniu tym przyjęto, że w sprawach, które od początku rozpoznawane były w postępowaniu uproszczonym skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Z postanowieniem Sądu odwoławczego nie zgodziła się ubezpieczona, w zażaleniu zarzuciła naruszenie art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 505¹ pkt 1 k.p.c., przez przyjęcie, że istniały podstawy do odrzucenia skargi kasacyjnej z uwagi na to, że postępowanie sądowe toczyło się w ramach postępowania uproszczonego, podczas gdy z uwagi na wartość przedmiotu sporu winno być prowadzone w postępowaniu zwykłym, tak jak toczyło się przed Sądem drugiej instancji w trybie zwykłym, dlatego w tym stanie rzeczy nie było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej. Kierując się podniesionym zarzutem, odwołująca się wniosła o uchylenie postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył:

Brak podstaw do uwzględnienia zażalenia.

Środek odwoławczy ubezpieczonej opiera się na dwóch wadliwych założeniach. Po pierwsze, że Sąd drugiej instancji rozpoznał sprawę i wydał wyrok „w trybie zwykłym”, a po drugie, że Sądy orzekające nie miały podstaw do zakwalifikowania sprawy do postępowania uproszczonego. Obie tezy nie znajdują osadzenia w realiach sprawy – a zatem są gołosłowne.

Powołane przez ubezpieczoną postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., I PZ 30/18 (OSNP 2019 nr 3, poz. 33) dotyczy odmiennej sytuacji. Wskazano w nim bowiem, że dopuszczalna jest skarga kasacyjna w sprawie, która w konsekwencji przedmiotowej zmiany powództwa została wadliwie rozpoznana przez sąd drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym (art. 398² § 1 w związku z art. 505¹ pkt 1, art. 505⁴ § 1 oraz art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c.). W rozpoznawanej aktualnie sprawie tego rodzaju nieprawidłowość nie wystąpiła. Staje się to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że aktualna wersja art. 505¹ § 1 k.p.c. obowiązuje od dnia 7 listopada 2019 r., czyli regulowała postępowanie wywołane odwołaniem od decyzji z dnia 8 września 2023 r. Przedmiotem sprawy były odsetki należne od zasiłku macierzyńskiego o wartości zadeklarowanej na 15.000 zł. Sąd Rejonowy w tych okolicznościach, zgodnie z art. 505¹ § 1 k.p.c., miał prawo zakwalifikować sprawę do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Dał temu wyraz w zarządzeniu z dnia 13 listopada 2023 r. W aktach sprawy brak

decyzji procesowej Sądu pierwszej lub drugiej instancji o rozpoznaniu sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 3 k.p.c.). W tych okolicznościach wskazane tezy, na których oparto zażalenie nie przekonują. Sprawa nie dość, że nadawała się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym, to przede wszystkim została w rygorach tej procedury przez Sąd pierwszej i drugiej instancji rozpoznana. Sąd Najwyższy odwołuje się w tym zakresie do szczegółowych rozważań zawartych w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2024 r., II UZ 74/23, LEX nr 3728145, na które powołał się Sąd drugiej instancji, a które zignorowała w zażaleniu ubezpieczona. Argumenty tam zawarte wyjaśniają, że zażalenie nie jest trafne.

Mając na uwadze wskazane racje, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[A.P.]

[a.ł]